

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/71/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120206676
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2120206676.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: matky D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, F., zast.: prom. práv. Iveta Orlíková, advokátka so sídlom Kapitulská 6, Trnava, a otca G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. H. XXX, I., zast. : Mgr. Ing. Marián Galbavý, advokátka kancelária, s.r. o., so sídlom Kapitulská 6, Trnava, o zvýšenie výživného na maloleté deti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 20. mája 2022, č.k. 40P/47/2020-243, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že zvýšil povinnosť otca s účinnosťou od 26.08.2020 prispievať na výživu maloletej A. zo sumy 120 Eur mesačne na sumu 190 Eur mesačne a maloletej C. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 160 Eur mesačne, ktoré zvýšené výživné je povinný uhrádzať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky (výrok I.), nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 26.08.2020 do 20.05.2022 u maloletej A. v sume 1.483,55 Eur a u maloletej C. v sume 1.271,61 Eur otcovi povolil splácať v pravidelných 24. mesačných splátkach, u maloletej A. po 62 Eur mesačne a u maloletej C. po 53 Eur mesačne, popri bežnom výživnom, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade omeškania sa s plnením aj len jednej splátky (výrok II.), týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 37P/7/2015 - 178 zo dňa 31.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/27/2017 -209 zo dňa 12.04.2017 v dotknutej časti výživného (výrok III.) a o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok (výrok IV.).

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, vecne tým, že návrh matky na zvýšenie výživného bol podaný dôvodne. Matka žiadala zvýšiť výživné na maloletú A. zo sumy 120 Eur na sumu 280 Eur a na maloletú C. zo sumy 100 Eur na sumu 220 Eur mesačne z dôvodu, že výživné, určené pri rozvode manželstva už nezodpovedá zmeneným pomerom. Súd zistil, že naposledy bolo výživné určené rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 37P/7/2015 zo dňa 31.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn.. 11CoP/27/2017 zo dňa 12.04.2017. V čase rozhodovania súdu v konaní sp. zn. 37P/7/2015 o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode maloleté deti žili v spoločnej domácnosti u rodičov matky v Trnave, matka bola zamestnaná s príjmom 1.200 Eur mesačne brutto a poberala prídavky na obe deti spolu v sume 47,04 Eur. Rodičom prispievala matka na chod domácnosti sumou 100 až 200 Eur mesačne, nemala žiadne zvýšené výdavky, inú vyživovaciu povinnosť nemala. Otec bol zamestnaný v spoločnosti G. J., v ktorej bol jediným spoločníkom a konateľom. Poberal

mzdu vo výške 349,71 Eur mesačne t. j. na úrovni minimálnej mzdy s vyplácaním náhrad stravného v sume priemerne 116,55 Eur mesačne, iné príjmy nemal. Spoločnosť G. J. vykázala za rok 2015 zisk v sume 174,18 Eur. Výdavky na chod domácnosti vrátane spotreby energií mal otec 150 Eur, na stravu, oblečenie a hygienu 200 Eur mesačne, inú vyživovaciu povinnosť nemal. Pri určení výživného tak súd vychádzal z potencionálneho príjmu otca, so zohľadnením vzdelania u otca (dopravná priemyslovka) a priemerného platu v národnom hospodárstve za rok 2016 v sume 878 Eur, v trnavskom kraji 914 Eur a pri zaradení „vodič kamiónu“ dokonca vo výške 1.190 Eur mesačne. Otec bol zdravý, nemal žiadne obmedzenia, pre ktoré by z objektívnych dôvodov nemohol riadne pracovať alebo zamestnať sa vo vyštudovanom odbore „doprava“. Odôvodnenie podnikania a pokračovania v podnikaní, ktoré nie je ziskové, ale je dokonca dlhodobé stratové, súd zhodnotil ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania a zárobku. Potreby maloletých detí, v tom čase navštevujúcich základnú školu, ustálil súd v sume 332 Eur na maloletú A. a v sume 312 Eur na maloletú C. a určil výšku výživného v sume 120 Eur mesačne na maloletú A. a 100 Eur mesačne na maloletú C..

3. Súd prvej inštancie dokazovaním zistil podstatnú zmenu pomerov od poslednej úpravy výživného v roku 2016 na strane všetkých účastníkov konania. Konštatoval, že odvtedy uplynulo päť rokov, maloletá A. je študentkou 2. ročníka Hotelovej akadémie a maloletá C. ukončuje 9. ročník základnej školy. U maloletej A. je štúdium na strednej škole spojené s praktickou časťou - čašníctvo resp. obsluha v jedálni, na banketoch alebo iných gastronomických podujatiach, s ktorým je spojený pravidelný mimoriadny výdavok na zakúpenie čašnickej uniformy v sume 75 Eur (jednorazový výdavok na jeden školský rok), má tiež zvýšený výdavok na školský predmet varenie, kde sa študenti zbierajú po 30 - 40 Eur (raz za mesiac až dva mesiace), a náklady s jej ubytovaním na internáte a so zabezpečením stravy na internáte v sume 110 Eur mesačne. Obe maloleté naďalej pokračujú v kurze anglického jazyka s lektormi v jazykovom centre online formou. Zmena na strane matky spočíva v tom, že od mája 2021 žije v spoločnej domácnosti s jej partnerom, ktorý je podľa matkinho vyjadrenia zamestnaný s čistým príjmom cca 1.000 Eur v čistom. Príjem matky počas súdneho konania poklesol o cca 20% (jej pracovný úväzok bol počas súdneho konania na úrovni 80%), čo matka označila za dôsledok pandémie COVID - 19, kedy je dopyt po výrobkoch jej zamestnávateľa, spol. G. K. L. - M., nižší, očakáva rozšírenie úväzku na 100 % po ústupe pandémie. Z vykonanej lustrácie vyplýva príjem matky v priemere cca 876 Eur v čistom; v čase podania návrhu bola pritom mzda matky dohodnutá na 1.261 Eur v hrubom, čo činilo cca 1.000 Eur v čistom. Taktiež došlo k zmene pomerov aj na strane otca, ktorý už nie je zamestnaný v spoločnosti G. J. a uvádza, že jeho jediný príjem je príjem z prenájmu od spoločnosti G. J. v sume 1.900 Eur ročne, t. j. 158,33 Eur mesačne. Otec zotrvával na tvrdení, že iný príjem nemá, ani podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni otec nemá iný vymeriavací základ a otec bol uzrozumený s tým, že súd bude u neho vychádzať z potencionálneho príjmu. Z vykonaného dokazovania k pomerom v spoločnosti G. J. mal súd preukázané, že otec je naďalej jediným spoločníkom a konateľom tejto spoločnosti, spoločnosť vykázala za rok 2020 výnos v sume 3.200 Eur, za rok 2021 vykázala stratu v sume 566 Eur. Z hlavnej knihy za rok 2021 vyplýva, že spoločnosť má na účte 7.000 Eur, v hotovosti v pokladni 13.704 Eur. V roku 2021 IGGIM s. r. o. uhradila 10.143,05 Eur ostatné dlhodobé záväzky - úver na auto Alfa Romeo, taktiež otcovi bola vyplatená suma 3.802 Eur ako záväzok spoločnosti voči spoločníkovi. Súd mal preukázané, že otec, ktorý nemá mzdu, nevypláca si zisk pre stratu spoločnosti, je schopný z príjmu z prenájmu 158,33 Eur hradiť výživné na svoje deti vo výške 220 Eur mesačne aj svoje náklady s bývaním a základnými životnými potrebami. Ako výdavky uvádzal dobrovoľné zdravotné poistenie v sume 79,31 Eur mesačne, ZSE 25 Eur, plyn 63 Eur, SIPO 17,24 Eur, životné poistenie C. 22,04 Eur, výdavky na stravu 100 Eur a na ošatenie a hygienu 50 Eur, k tomu hradí cca sumu 50 Eur na pohonné hmoty vozidla, nespláca žiadne úvery. Majetok spoločnosti tvorí kamión, osobné motorové vozidlo Alfa Romeo r. výroby 2016, ktoré spoločnosť kúpila za nadobúdaciu cenu 40.000 Eur vrátane DPH a motorku Agusta v roku 2011 za 8.000 Eur. Na uvedených vozidlách jazdí otec, ktorý inak vlastní osobné motorové vozidlo Kia Sorento r. výroby 2011, ktoré kúpil od spoločnosti G. J. ako nepojazdné, za nadobúdaciu cenu 200 Eur, opravil mu to kamarát za náklady 100 Eur. Vlastní rodinný dom na F. N. A. I., v ktorom býva sám, nehnuteľnosť nie je zaťažená.

4. Porovnaním pomerov maloletých detí ako aj rodičov súd prvej inštancie dospel k záveru, že doposiaľ určené výživné už nezodpovedá zvýšeným nárokom detí na výživu, keďže nepokrýva odôvodnené a nevyhnutné potreby maloletých detí ani v polovici. Už v konaní sp. zn. 37P/7/2015 pri určení výživného súd vychádzal z potencionálneho príjmu otca, keď otec nevedel uviesť, aký je jeho príjem resp. zisk z podnikania. Obraty a náklady spoločnosti pritom neboli relevantnými údajmi, z ktorých by súd mohol

vychádzať pri posudzovaní pomerov otca, keďže bolo preukázané, že tieto nie sú pravdivé, do nákladov spoločnosti sa účtujú súkromné potreby otca ako konateľa spoločnosti, spoločnosť má vyšší zostatok hotovosti v pokladni (13.704 Eur), na účte 7.000 Eur, spoločnosť uhradza v roku 2020 náklady na terapie konateľa v sume 8.339 Eur. Otec poukázal na podstatnú zmenu svojich pomerov pre svoj nepriaznivý zdravotný stav, čím odôvodňoval nemožnosť posudzovania jeho možností a schopností z hľadiska uplatnenia sa na pracovnom trhu v pozícií šoféra kamiónu vo vnútroštátnej preprave v produktívnom veku, schopného absolvovať náročné cesty nákladným vozidlom. Súd mal ale otcovi tvrdené, že spoločnosť nemá žiadnych zamestnancov, ani brigádnikov vykonávajúcich prepravu tovaru pre spoločnosť G. J., z čoho vyplýva, že spoločnosť bola schopná dosiahnuť výnos z hospodárskej a z finančnej činnosti v sume 76.573,31 Eur za rok 2021 vďaka výlučnej činnosti otca pre spoločnosť, pričom bolo sekundárneho významu, či otec dokáže tento výnos dosiahnuť z výkonu práce vodiča kamiónu 2 hodiny denne rešpektujúc odporúčania všeobecného lekára, alebo viac hodín denne na úkor vlastného zdravotného stavu. K najvýraznejšej zmene pomerov teda došlo u otca, kedy je nepochybné, že otcovi ako konateľovi a spoločníkovi v G. J. sa v podnikaní darí, spoločnosť je likvidná, vyhýba sa vyplácaniu zisku a tým spojenému zdaneniu. Napriek tomu súd primárne vychádzal z potencionálneho príjmu, ktorý by otec mohol dosahovať v národnom hospodárstve, konkrétne v trnavskom kraji, keď priemerná nominálna mesačná mzda v roku 2021 predstavovala 1.146 Eur v hrubom, v bratislavskom kraji 1.429 Eur v hrubom a priemerná mesačná mzda v odvetví doprava a skladovanie v roku 2021 činila 1.125 Eur v hrubom. Nevyhnutné odôvodnené potreby maloletej A. súd ustálil v sume 351 Eur a u maloletej C. v sume 276,71 Eur, bez zohľadnenia pomeru nákladov na bývanie a splácania hypotéky matkou pri zabezpečení vlastného bývania, kde však pomerná suma je dôvodná, nakoľko maloletá C. musí niekde bývať a náklady na zabezpečenie tejto potreby boli zohľadnené aj v čase spolužitia s rodičmi matky v spoločnej domácnosti. Matka maloletých detí vzhľadom na ich vek, keďže majú pätnásť a sedemnásť rokov, nemôže svoju vyživovaciu povinnosť voči deťom plniť len osobnou starostlivosťou, je tiež povinná prispievať na výživu maloletých detí určitou sumou. Súd prvej inštancie tak považoval za primerané zvýšenie výživného u maloletej A. zo sumy 120 Eur mesačne na sumu 190 Eur mesačne a u maloletej C. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 160 Eur mesačne. Pokiaľ každá maloletá dostane výživné od otca v uvedenej sume a od matky aspoň 100 Eur mesačne, potom spolu s prídavkami na deti (toho času 25,88 Eur mesačne), budú mať obe deti dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie svojich odôvodnených potrieb spojených s výživou. Otec po dobu súdneho konania prispieval na výživu maloletých detí výlučne vo výške určenej predchádzajúcim rozsudkom, čím vznikol nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od podania návrhu (26.08.2020) do rozhodnutia súdu (20.05.2022) u maloletej A. (13,55 ako pomerná časť z 08/2020 + 1.470 za 09/2020 až 05/2022) v sume 1.483,55 Eur a u maloletej C. (11,61 ako pomerná časť z 08/2020 + 1.260 za 09/2020 až 05/2022) v sume 1.271,61 Eur, ktoré súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 62 Eur u maloletej A. a po 53 Eur u maloletej C.. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých z dôvodov podľa § 62 ods. 1 CMP a § 365 ods. 1 písm. b), písm. f) a písm. h) CSP. Súd podľa názoru otca pri rozhodovaní nedostatočne skúmal zmenu majetkových pomerov rodičov aj nárast výšky výdavkov na deti, nesprávne vyhodnotil oprávnenosť a nevyhnutnosť týchto výdavkov, nevykonal dokazovanie o faktickom vynakladaní výdavkov, ktoré otec namietal, nesprávne stotožnil majetkové pomery obchodnej spoločnosti s majetkovými pomermi otca, pri rozhodovaní o spätnom vyplatení výživného nebral do úvahy protipandemické opatrenia vlády o zákaze vychádzania a o dištančnom vzdelávaní, kedy značná časť nákladov na deti deklarovaných matkou nemohla byť v danom období vynaložená a nesprávne určil výšku zročného výživného bez ohľadu na oprávnenosť a nevyhnutnosť týchto výdavkov detí. Matka súdu podľa neho predložila nedôvodné a neprimerane vysoké výdavky na seba a na maloleté deti bez ich zdôvodnenia či preukázania, navyše v čase pretrvávajúcej pandémie COVID-19 sa deti nemohli zúčastňovať mimoškolských aktivít, boli vyučované diaľkovo, takže všetky mimoškolské aktivity boli zrušené, napríklad výdavok určený pre maloletú A. k vareniu (teda mimoškolskej aktivite, resp. krúžku) vo výške 30 Eur je príliš vysoký, nakoľko maloletá sa vôbec nemohla tejto aktivite zúčastňovať počas pandémie. Rovnako to bolo u detí so stravou v škole, internátnym poplatkom, športovými aktivitami a cestovným. Navyše výdavok označený ako individuálne a spoločné aktivity, vreckové, je príliš všeobecný. Súd tiež nemal vychádzať pri určovaní zročného výživného iba z teórie, že obchodnej spoločnosti otca sa darí, je likvidná a údajne sa vyhýba vyplácaniu zisku a zdaneniu. Súdu otec preukázal, že trpí zdravotnými problémami, na základe ktorých nemožno naňho prihliadať ako na zdravého človeka v produktívnom veku, využívajúceho všetky ponúkané pracovné príležitosti. Súd tiež nezohľadnil skutočnosť, že aj v podnikateľskom segmente, v ktorom otec podniká,

boli zaznamenané negatívne dopady pandémie koronavírusu. Pokiaľ ide o dosahovanie zisku, žiadny zákon neukladá otcovi povinnosť dosahovať nadpriemerné zisky za účelom platenia vyššieho výživného na deti. Nie je zrejmé, na základe akých skutočností má dosahovať napriek jeho zdravotným problémom vyššie príjmy. Potrebu zvýšenia výživného nemožno odvodzovať iba od domnelého zvýšenia zisku jeho obchodnej spoločnosti. Otec tiež poukazuje na to, že deťom zabezpečil bývanie v dome ešte v čase, keď bol slobodný a nežiadal od matky splácanie hypotéky tak, ako to požadovala matka v uvedenej právnej veci, dokonca od matky nepožadoval ani prispievať na spoločnú domácnosť, ktoré skutočnosti súd nevzal do úvahy. Otec poukázal na to, že jeho zámerom nie je vyhýbať sa plateniu výživného, ale ani určenie výšky výživného na spotrebné náklady maloletých nie je bezhraničné. Otec akceptuje, že náklady na deti sa zvýšili, preto navrhol zvýšenie výživného o 50% ku dňu vydania rozhodnutia. Súd musí pri určovaní výšky výživného vychádzať zo skutočných potrieb maloletých, nesmie sa riadiť výlučne príjmami rodičov a toto sa vzťahuje aj k určeniu ročného výživného. Otec poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu II.ÚS 730/2014 a rozhodnutie R 24/1974. Otec je toho názoru, že poškodené vzťahy medzi deťmi a otcom nemožno usporiadať ročným výživným. Navyše otec zdôrazňuje, že matka využíva daňový bonus na deti a zároveň je aj poberateľom prídavkov na deti. Závěry v bode 24. odôvodnenia preto otec považuje za nevyvážené a voči otcovi nespravodlivé. Otec sa však celkom stotožňuje s tvrdeniami súdu obsiahnutými v bode 27. odôvodnenia, a to poznamenáva, že otec nemôže byť vystavený súdom spomínanému „trestaniu“ v podobe uhrádzania ročného výživného, ktoré neodzrkadľuje reálne potreby detí. Otec teda nespochybňuje zmenu pomerov na strane maloletých, avšak zvýšenie výživného považuje za dôvodné až odo dňa vydania právoplatného rozhodnutia a nie odo dňa podania návrhu matkou na súd (tzv. ročné výživné). Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zvýši výživné otca na maloletú A. zo sumy 120 Eur na sumu 190 Eur mesačne a na maloletú C. zo sumy 100 Eur na 160 Eur mesačne s tým, že neurčí otcovi platiť žiadne ročné výživné, alebo súd zvýši vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti za obdobie od 26.08.2020 do 20.05.2022 v sume nižšej, než urobil súd prvej inštancie a až od 20.05.2022 zvýši výživné na sumy určené súdom prvej inštancie s tým, že mu umožní splácať vzniknutý nedoplatok v mesačných splátkach.

6. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu bol toho názoru, že súd prvej inštancie rozhodol správne a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

7. Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu otca navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť v celom rozsahu. Pokiaľ otec v odvolaní rozporuje výdavky maloletých matka uvádza, že výdavok maloletej A. súvisiaci s varením vo výške 30 Eur bolo potrebné vynakladať, pretože aj keď štúdium prebiehalo dištančne, žiaci mali stanovené v rámci vyučovania varenie (nejde o mimoškolskú aktivitu), kde mali stanovené, čo majú navariť, resp. upiecť, takže suroviny musela matka nakúpiť, pričom žiaci vyučujúcemu učiteľovi zasielali fotografickú dokumentáciu ohľadne výsledného produktu, o čom matka doložila aj časť fotografickej dokumentácie. Pokiaľ ide o výdavky na stravné detí, toto podľa názoru matky súd určil neprimerane nízke, keď u maloletej C. určil výšku stravného 105 Eur (80 Eur mesačne + 25 Eur v škole), čo nezodpovedá dnešným cenám potravín a veku dieťaťa a stravné pre dospelávajúce dieťa vo veku maloletej C. určite predstavuje sumu najmenej 120 Eur. Pokiaľ ide o maloletú A., súd určil sumu 155 Eur (80 Eur + 75 Eur) čo matka považuje za adekvátne jej veku a pobytu v internáte. Pokiaľ otec rozporuje náklady na krúžky, matka počas celého konania uvádzala len jeden krúžok a to krúžok anglický, ktorý navštevujú obe maloleté deti a tento prebiehal i počas pandémie dištančne, takže matka uhrádzala s tým spojené náklady. Podľa matky súd správne vyhodnotil majetkové pomery otca, ktorý sa od rozvodu manželstva snaží zakrývať svoj príjem, pričom jeho životná úroveň nezodpovedá dosahovaným príjmom a správne súd poukázal na to, že jeho spoločnosť i napriek tomu, že otec pre ňu pracuje ako vodič len 2 hodiny denne, dosahuje obraty a je schopná uhrádzať záväzky i za majetky, ktoré boli nadobudnuté na základe úveru. Matka uvádza, že spoločnosť otca odpredáva svoj majetok otcovi za zanedbateľnú sumu oproti skutočnej hodnote. Zakúpil vozidlo Kia Sorento (o ktorom tvrdí, že ho opravil za 100 Eur a užíva ho) a následne zakúpil v roku 2016 osobné motorové vozidlo Alfa Romeo za sumu 40.000 Eur na úver a spoločnosť je schopná splácať tento úver. Rovnako je spoločnosť schopná uhrádzať náklady spojené s liečbou otca to v nemalej výške. Matka je toho názoru, že podľa účtovnej závierky a hlavnej knihy spoločnosti je dokázané, že otec maloletých ukracuje zisk spoločnosti. Súd preto správne zhodnotil majetkové pomery spoločnosti v nadväznosti na osobu otca maloletých, ktorý je jediným spoločníkom a konateľom a je osobou spriaznenou. Matka poukazuje na to, že ona od rozvodu manželstva stále kariérne rastie a snaží sa dosahovať vyšší príjem, pričom otec sa od rozvodu manželstva snaží vytvárať dojem, že má také zdravotné problémy, ktoré mu neumožňujú sa zamestnať, prácu si nehľadá, zotrúva stále v spoločnosti, ktorá od jej existencie vykazuje minimálne zisky, resp.

straty. Matka zároveň poskytuje deťom všetok svoj voľný čas a osobnú starostlivosť na vysokej úrovni, deti dosahujú v škole výborné výsledky, podporuje ich v mimoškolských aktivitách, v ich duševnom raste a vedie k usporiadanému životu. Konajúci súd pritom pri nákladoch na maloletú A. nezohľadnil náklady matky s bývaním, ani vyššie náklady na hygienické potreby, hoci ide o dospievajúce dievčatá a rovnako súd ponížil aj matkou uvádzané náklady na obuv a ošatenie, kde ustálil sumy, ktoré skutočným nákladom nezodpovedajú. Pokiaľ ide o návrh otca, aby mu súd neuložil povinnosť zaplatiť na deti zročné výživné, matka poukazuje na to, že návrh podala dňa 26.08.2020 a preto trvá na priznaní výživného od podania jej návrhu, keď otcom uvádzaný dôvod nemá žiadny právny základ. Ohľadom majetkových pomerov otca upozorňuje súd na skutočnosť, že náhodne zistila, že otec maloletých dňa 10.02.2022 inzeroval na stránke autobazar.eu na predaj majetok za cenu 12.500 Eur (obytný prives, ktorý používala ich rodina na dovolenky). Pokiaľ otec v odvolaní uvádzal, že od matky nepožadoval splácanie hypotekárneho úveru počas doby manželstva, matka nevidí dôvod prečo by sa mala na takomto splácaní podieľať, keďže hypotekárny úver otca bol jeho osobným záväzkom, ktorý mu vznikol pred uzavretím manželstva a navyše tento jeho úver splácal otec z finančných prostriedkov patriacich do BSM a pokiaľ by matka bola chcela, mohla v rámci vypořádania BSM žiadať polovicu uhradených splátok. Za nedôvodnú považuje aj argumentáciu otca, že nepožadoval od nej aby prispievala na domácnosť. Matka bola na materskej dovolenke, otec si neželal, aby pracovala, chcel, aby bola doma a starala sa o deti s tým, že on všetko zabezpečí. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba – otec maloletých detí (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

9. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť na maloletú A. zo sumy 120 Eur mesačne na sumu 190 Eur mesačne a na maloletú C. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 160 Eur mesačne od podania návrhu, t.j. od 26.08.2020 a uložil mu aj povinnosť zaplatiť v splátkach zročné výživné.

10. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených požiadaviek a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, stotožňuje sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

11. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 Zákona o rodine).

12. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku,

majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerane majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. V zmysle ustanovenia § 78 Zákona o rodine v spojení s ustanovením 157 CMP predstavuje práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Podstatná zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti, a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy.

15. Odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí (č.k. 11CoP/55/2021-126 zo dňa 08.12.2021) poukázal na to, že prvoinštančným súdom vykonané dokazovanie týkajúce sa pomerov účastníkov konania bolo nedostatočné a neumožňovalo ich porovnanie s pomermi v čase pôvodného rozhodovania súdu o výživnom. Následne súd prvej inštancie po vrátení veci postupoval v zmysle pokynov odvolacieho súdu, doplnil dokazovanie a zhodnotením odôvodnených potrieb maloletých detí, zhodnotením schopností, možností a majetkových pomerov otca, s prihliadnutím na pomery matky, po porovnaní pomerov všetkých účastníkov v čase pôvodného rozhodovania o výživnom a aktuálne zistenými pomermi dospel k správnejmu záveru, že tu je priestor na zvýšenie súdom určeného výživného v prospech maloletých detí, a správne ustálil aj výšku primeraného výživného a počiatok jeho zvýšenia.

16. Odvolacia argumentácia otca je založená na tvrdení, že súd nedostatočne skúmal zmenu majetkových pomerov rodičov, nedostatočne skúmal tiež nárast výšky výdavkov na maloleté deti a pri rozhodovaní o zročnom výživnom nevzal do úvahy pandemické opatrenia. Odvolací súd však po preskúmaní spisového materiálu nezistil žiadne vytýkané pochybenia prvoinštančného súdu.

17. V predmetnom konaní bolo vykonané dostatočne rozsiahle dokazovanie, ktorým bolo celkom nepochybne preukázané, že nastala podstatná zmena pomerov na strane účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. V prejednávanej veci ide o prípad, kde maloleté deti sú vo veku dospelosti, maloletá A. má 17 rokov a maloletá C. 15 rokov. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že potreby detí v zásade rastú s pribúdajúcim vekom, teda čím je dieťa staršie, tým viac sa socializuje, rozširuje sa pole jeho aktivít a záujmov a tým prirodzene narastajú aj výdavky dieťaťa na jeho výživu. Pokiaľ otec v prejednávanej veci svoju argumentáciu založil na tom, že súd nesprávne určil výšku výživného v čase pandemických opatrení, kedy podľa neho značná časť nákladov na maloleté deti nemohla byť vynaložená z dôvodu dištančnej formy štúdia, odvolací súd mu nemohol dať za pravdu. K otázke otcom namietaných nákladov na stravovanie detí odvolací súd uvádza, že dištančné štúdium má na ich výšku len zanedbateľný vplyv. Dištančná forma štúdia totiž nemá za následok odbudnutie výdavku na stravu maloletých detí, inak povedané, ak matka neplatí za stravu detí v školskej jedálni, musí platiť za ich stravovanie v domácnosti. Preto aj v prípade, keď sa maloleté deti nestravovali počas pandémie v školských jedálňach, v období pandémie nezostali bez stravy, stravovali sa doma, teda matka musela vynaložiť výdavky aj v tomto smere a to nielen na potraviny, ale aj energie, ktoré sú nevyhnutne potrebné na prípravu jedla. Pokiaľ ide o otcom rozporované náklady na mimoškolské aktivity, u detí matka uvádzala iba jedinú mimoškolskú aktivitu a to výuku anglického jazyka a táto podľa jej vyjadrenia prebiehala aj v čase pandémie a to formou on-line. Naopak, v prípade výdavku maloletej A. súvisiaceho s „varením“ vo výške 30 Eur, ktorý výdavok otec rovnako rozporoval, nejde o žiadnu mimoškolskú aktivitu či krúžok, ale o povinný predmet a preto výdavok bol vynaložený aj v čase prebiehajúceho dištančného vzdelávania, keď v rámci vyučovacej hodiny „varenie“ žiaci varili, resp. piekli v domácom prostredí, preto matka musela suroviny nakúpiť a následne vyučujúcemu učiteľovi zasielať fotodokumentáciu ohľadne výsledného produktu, čo matka aj súdu doložila.

18. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie uzatvára, že opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19 nemali za následok žiadne citeľné zníženie výdavkov maloletej A. a maloletej C., hoci aj obdobie pandémie zasiahlo niekoľkými mesiacmi do rozhodného obdobia, počas ktorého súd posudzoval dôvodnosť podaného návrhu, pričom sa žiada pripomenúť, že v prípade maloletej C. prebiehalo aj v čase pandémie vyučovanie prezenčnou formou, keď z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že dištančné vzdelávanie u nej neprebíhalo ani jeden mesiac.

19. Pre úplnosť odvolací súd tiež dáva do pozornosti, že v zmysle ustálenej súdnej praxe všeobecných súdov SR sa za podstatnú zmenu pomerov považuje aj zmena v dôsledku samotného uplynutia času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. V prejednávanej veci ide o prípad, kedy od posledného rozhodnutia o výživnom uplynulo už viac ako šesť rokov, počas ktorých maloleté deti vyrástli, maloletá C. postúpila na druhý stupeň základnej školy a maloletá A. postúpila na strednú školu a to Hotelovú akadémiu, ktorá vzhľadom na podstatný podiel praktickej výuky na vzdelávaní, ako i vzhľadom na samotný charakter štúdia vyžaduje zvýšené náklady oproti mnohým iným stredným školám. Už samotné uplynutie doby šiestich rokov teda treba považovať za takú zmenu pomerov na strane maloletých detí, ktorá i bez preukázania konkrétnych jednotlivých výdavkov maloletých indikuje potrebu zvýšenia výživného. Matka zo svojich finančných zdrojov nedokáže sama uhrádzať stále sa zvyšujúce potreby maloletých detí a bolo by v rozpore nielen so zákonom (§ 62 Zákona o rodine) ale aj s princípom spravodlivosti toto od nej požadovať.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď zároveň prvoinštančný súd správne vyhodnotil aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, považoval odvolací súd zvýšenie výživného na sumu 190,- Eur u maloletej A. a na sumu 160,- Eur u maloletej C. za správne a podložené zisteným skutkovým stavom, pričom ani odvolací súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by nemalo byť výživné takto zvýšené už od podania návrhu matkou na súd v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko vykonané dokazovanie preukázalo, že dôvody pre zvýšenie výživného už k uvedenému dňu existovali.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, považujúc námietky odvolateľa za nepodložené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti v celosti potvrdil.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP.

23. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

dovolaťom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).